

STATSFORVALTAREN I ROGALAND

Dato: 30.08.2023

Postboks 59 Sentrum

Dokumentnummer: 20/4617-32

4001 STAVANGER

Deres referanse: 2023/6410

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland

Innspill til ordinært skjønnstilskudd for 2024

Vi viser til brev fra fylkesmannen av 26. juni med informasjon om prosessen for ordinært skjønnstilskudd for 2024, inkludert for utgifter til språkdeling. Karmøy kommune vil peke på fem problemstillinger som gjelder for Karmøy kommune i tillegg til språkdeling, og som vi ber om at det tas hensyn til i fordelingen av skjønnsmidler.

- Lavt inntektsnivå
- Høy etterspørsel etter barnehageplasser ift. utdanningskriteriet
- Ressurskrevende brukere over 67 år
- Rus og psykiatri
- Språkdeling

1. Lavt inntektsnivå

Karmøy kommune har et lavt inntektsnivå. Dersom en bruker korrigerte frie inntekter, eksklusiv lokalt bestemte eiendomsskatt (tabell 2.4. i kommuneproposisjonen) til grunn, hadde Karmøy i 2022 blant de laveste korrigerte inntektene (ekskl. eiendomsskatt, konsesjonskraft-/hjemfallsinntekter) i Rogaland. Karmøy har ikke konsesjonskraft-/hjemfallsinntekter. Disse tallene er korrigert for beregnet utgiftsbehov og viser at Karmøy gjennom inntektssystemet har mindre inntekter til å levere kommunale tjenester for sammenlignet med øvrige kommuner i Rogaland, også når man tar hensyn til for eksempel kommunestørrelse. KS utarbeider en modell hvor de synliggjør kommunens frie disponible inntekter per innbygger når det tas hensyn til ulikheter i kommunens utgiftsbehov, samt forskjeller i arbeidsgiveravgift og pensjon. Den viser at Karmøy hadde 3 502 kroner mindre per innbygger i frie disponible inntekter. Dette tilsvarer 149 mill. kroner når man ganger det opp med antall innbyggere ved utgangen av 2022. Frie disponible inntekter her inkluderer blant annet lokalt valgt nivå for eiendomsskatt. Dersom kommunen ikke hadde valgt å ha eiendomsskatt ville dette tallet vært enda høyere, ettersom eiendomsskatt utgjør en større del av inntektene i Karmøy enn landsgjennomsnittet. Karmøy kommune tok inn 130 mill. kroner i eiendomsskatt i 2022. Karmøy har klart å opprettholde en sunn økonomisk balanse, blant annet gjennom at kommunen har vesentlig lavere gjeld enn gjennomsnittet. Samtidig har kommunen de samme behov for kommunal infrastruktur og bygg som andre kommuner, og gjeldsnivået er under press. Forventningene til kommunale tjenester er like høye og statlig fastsatte bemanningsnormer, standarder og forventninger medfører også at det er krevende å løse behovene i tjenestene med et svakere inntektsgrunnlag. Karmøy kommune har tidligere fått tildelt skjønnsmidler fra fylkesmannen blant annet fra en særskilt pott som gikk til inntektssvake kommuner i Sør-Norge som ikke får regionalpolitiske tilskudd. Dette var en egen avsetning, hvor Karmøy ble tildelt 4 mill. kroner. Ordningen opphørte fra 2014. Karmøy har fått noe midler også etter dette «etter skjønn ellers».

2. Høy etterspørsel etter barnehageplasser ift. utdanningskriteriet

Karmøy kommune har relativt høy dekningsgrad når det gjelder antall barn som går i barnehage. Andelen barn 0-6 år som går i barnehage sett i forhold til antall innbyggere 0-6 år, er 68,6 % i 2022, ref. Kostra. Landet for øvrig hadde samtidig en dekningsgrad for innbyggere i samme alder på 67,5 %. Andelen barn som har barnehageplass i Karmøy er dermed høyere enn det som er gjeldende ellers for landet.

Ved tildeling av ramme til Karmøy kommune trekkes kommunen i 2023 15,8 mill.kroner i kriteriet innbyggere med høyere utdanning, som inngår i delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Vi mener at utdanningsnivået blant kommunens innbyggere ikke står i forhold til andelen av kommunens innbyggere i alderen 0-6 år som har barnehageplass, da andelen barn som har barnehageplass er høyere enn utdanningsnivået blant innbyggerne ut fra inntektsmodellen skulle tilsi, og på nivå med andel barn som har barnehageplass ellers i landet. Vi mener på dette grunnlaget at Karmøy kommune trekkes for mye i rammetilskudd på grunn av lavt utdanningsnivå, og søker om skjønnsmidler som vil bidra til å dekke våre reelle kostnader på barnehageområdet.

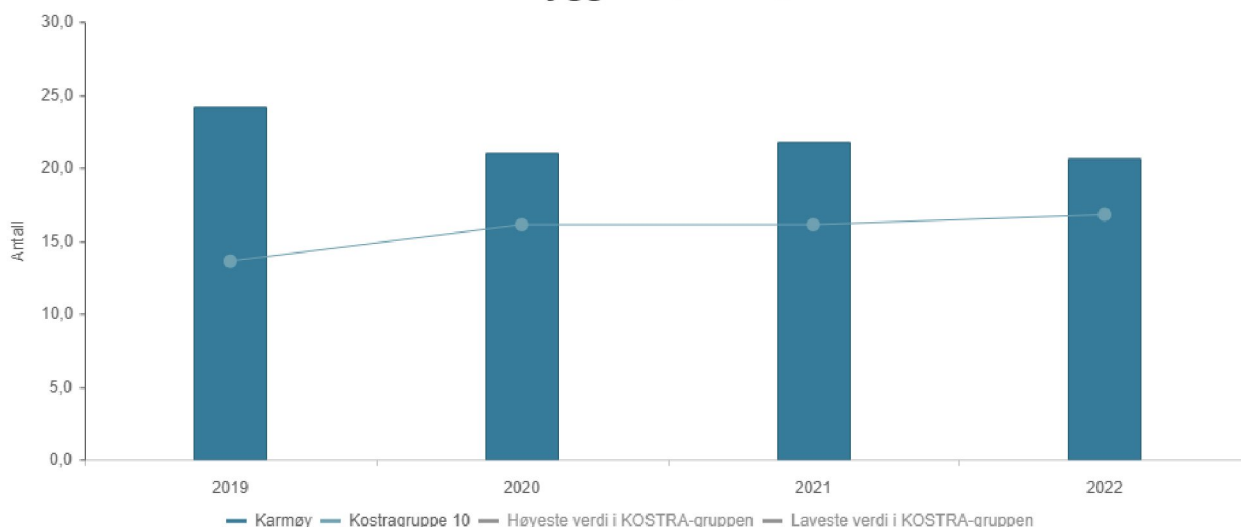
Vi opplever størst økning i etterspørselen etter barnehageplass blant de yngste barna, og vi erfarer at de starter stadig tidligere i barnehage. Der flere 1 åringer før startet ved vårt telletidspunkt 15.12., starter vesentlig flere nå allerede ved vårt hovedopptak 15.08. I tillegg var det tidligere slik at mange barn hadde deltids plass i barnehagen. Nå er det hovedsakelig fulltids plasser som gjelder.

Ovennevnte gir kommunen store budsjettmessige utfordringer, og vi ber om tilskudd tilsvarende det kommunen trekkes i rammeoverføringen hva gjelder kriteriet innbyggere med høyere utdanning, det vil si 15,8 mill. kroner.

3. Ressurskrevende brukere over 67 år

For ressurskrevende brukere etter 67 år har Karmøy kommune høyere kostnader knyttet til institusjonsplasser og heldøgnsomsorgsboliger enn sammenlignbare kommuner. En årsak til dette er at vi har mange innbyggere som har høyt pleiebehov får sine tjenester enten i institusjon eller heldøgnsomsorgsbolig. Hadde disse innbyggerne vært under 67 år hadde kommunen fått dekket noe av kostnadene for disse som ressurskrevende brukere. Karmøy kommune lå i 2022 vesentlig høyere enn andre kommuner i kostra gruppe 10 på andelen innbyggere i alderskategorien 67-79 med 20,7 per 1000 innbyggere mens gjennomsnittet for resten av kommunene var på 16,8 per 1000 innbyggere.

67-79 år Institusjonstenester Omsorgstjenester - brukere per 1000 innbyggere (antall)

4. Rus og psykiatri

Karmøy kommune har følgende tre områder innen rus og psykiatri der vi opplever at vi har særskilte utfordringer i forhold til andre kommuner:

- a. Karmøy kommune har flere utviklingshemmede enn andre sammenlignbare kommuner. Ut fra at vi har flere har vi også flere som sliter med sammensatte, komplekse problemstillinger. Utviklingshemmede med psykiatridiagnoser eller med rusvansker. Grensetilfeller mellom psykiatri og utviklingshemmende. Personer som blir karakterisert som lett utviklingshemmet med atferds- og psykiske utfordringer og som kan tiltrekkes/utnyttes av rusmiljøer.
- b. Unge personer (under 18 år) med alvorlig psykiske utfordringer og psykisk lidelse. Grensetilfeller mellom barnevern og behov for helsetjenester. Det oppleves en avgrenset utredning og behandling gis på BUP, og det forventes en omfattende oppfølging i kommunen. Vi har overtid opplevd at det er flere barn og unge som er blitt henvist til BUP fra vår kommune enn fra andre nærliggende kommuner. Med dette som bakteppe har vi opprettet en egen tjeneste for psykisk helse for barn og unge med familier. Vi har også sagt ja til å delta i prosjekt i regi av Helse Fonna, BUP; for å redusere henvisningen og heller styrke tilbudet til de lette og moderate tilfellene i kommunen. For å få dette til må vi involvere fastlegene. Karmøy kommune har de to siste årene slitt med å rekruttere fastleger ut fra kommunes størrelse og beliggenhet har vi hatt større utfordringer og dermed kostnader til dette enn sammenlignbare kommuner.
- c. Eldre med rusutfordringer. Blant dem som har et problematisk rusmisbruk, vil levealderen kunne forkortes med opptil 35 år, det vil si at forventet levealder for en som har ruset seg mye fra ungdomstiden er ca. 50 år. I Karmøy har antall personer med rusavhengighet og alvorlige psykiske lidelser vært stabilt de siste 10 årene, men gjennomsnittsalderen er blitt høyere og brukerne er mer hjelpetrengende, noe som medfører økt behov for helse og omsorgstjenester. Karmøy har en større andel brukere i aldersgruppen 40-49 år og i aldersgruppen 50-59 år enn landsgjennomsnittet. Dette medfører et vesentlig høyere behov for somatiske helsetjenester.

5. Språkdeling

Karmøy kommune har språkdeling ved to av skolene i kommunen.

Åkra skole

På Åkra skole har 7. trinn (mellomtrinn) 23 elever. Disse elevene ville normalt vært organisert i én gruppe, men er på grunn av målform organisert i to grupper.

Veavågen skole

På Veavågen skole har 3. trinn (småtrinn) 58 elever hvor av 38 har nynorsk som hovedmål. Dette klassetrinnet ville uten språkdeling kunne vært delt i to grupper, men er nå delt i tre grupper.

På 7. trinn (mellomtrinn) er det 53 elever. Elevene ville normalt blitt organisert i to grupper. Imidlertid er det 33 elever som har nynorsk som hovedmål, og trinnet er derfor delt i tre grupper.

Karmøy kommune har som beskrevet ovenfor måttet opprette to ekstra grupper på mellomtrinnet, og én ekstra gruppe på småtrinnet pga. språkdeling.

En klasse på mellomtrinnet har i snitt 782 timer undervisning pr. år (60 minutter), og en gruppe på småtrinnet har i snitt 713 timer undervisning pr. år (60 minutter).

For småtrinnet utgjør ovenstående 713 timer.

For mellomtrinnet utgjør ovenstående 1 564 timer.

SUM undervisningstimer: 2 277

En lærer på barneskole underviser 741 timer pr. år. 2 277 undervisningstimer utgjør da 3,07 pedagogstillinger á kostnad ca. 810 000 kroner pr. år.

Totalt har Karmøy kommune da ca. 2 500 000 kroner i ekstra utgifter pga. språkdeling skoleåret 2023-2024. Se også vedlagt skjema for språkdeling.

Med hilsen

Jan Håvard Frøyland
budsjettsjef

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

EkstragrupperC320grunn20sprA5kdeling.pdf